

โครงสร้างรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา 40 ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	พุทธประวัติ	ส 1.1 ป.1/1	พุทธประวัติ/ พุทธประวัติเป็นประวัติความเป็นมาของ พระพุทธเจ้า ตั้งแต่ประสูติจนถึง ปรินิพพาน การศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติ ทำให้ ทราบถึงต้นกำเนิดและความเป็นมาของ พระพุทธศาสนา	การจัดการตนเอง ศรัทธา เคารพ และตระหนักถึง พระคุณของพระรัตนตรัยหรือ ศาสดา ในศาสนาอื่นที่ตนนับถือ	1	
2	พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชน ตัวอย่าง	ส 1.1 ป.1/2	- พุทธสาวก - ชาดก - พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง/ พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชน ตัวอย่างเป็นเรื่องราวของบุคคลที่ สอดแทรกข้อคิด คุณธรรมที่สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิต เพื่อให้เกิดความสุขทั้ง	การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มี มุ ทิ ตา รุ จัก ชี น ช ม ย น ดี ใน ความสำเร็จของผู้อื่น	2	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ตนเอง ครอบครัว ชุมชน และ ประเทศชาติ			
3	หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา	ส 1.1 ป.1/3	1. พระรัตนตรัย 2. โอวาท 3 3. พุทธศาสนสุภาษิต / พระพุทธศาสนามีหลักธรรมคำสอนที่ให้ พุทธศาสนิกชนนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิด ความสุขความเจริญในชีวิต และทำให้ ตนเอง ครอบครัว และสังคมมีความสงบ สุข	การคิดขั้นสูง ปฏิบัติตามพระรัตนตรัย หลัก โอวาท 3 พุทธศาสนสุภาษิต	4	
4	หน้าที่ชาวพุทธ	ส 1.2 ป.1/1, ป.1/2	1. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสน สถาน 2. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ/ ศาสนิกชนที่ดี นอกจากปฏิบัติตนตาม หลักธรรมคำสอนแล้ว ควรที่จะบำรุง ศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป โดยการ บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถาน และการ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ	การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง อ่อนน้อมถ่อมตน บนพื้นฐานของ หลักธรรมในพระพุทธศาสนาหรือ ศาสนาอื่นที่ตนนับถือ	1	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
5	การบริหารจิตและ เจริญปัญญา	ส 1.1 ป.1/4	1. การฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา 2. การฝึกสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิเพื่อ เจริญปัญญา/ การสวดมนต์ แผ่เมตตา และการฝึก สมาธิเจริญปัญญาเป็นประจำจะทำให้มี จิตใจที่สงบ บริสุทธิ์ ทำให้เป็นผู้มีจิตใจ เมตตากรุณาต่อผู้อื่น ช่วยให้มีสติในการ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพและปลอดภัย	การสื่อสาร ดำเนินชีวิตในสังคมยุคปกติใหม่ อย่างมีสติ สมาธิ และปัญญาที่ ก่อให้เกิดการคิดขั้นสูง	2	
6	วัน สำ คัญ ทาง พระพุทธศาสนา	ส 1.2 ป.1/3	1. ประวัติเบื้องต้นของวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา 2. การปฏิบัติตนในวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา 3. การบูชาพระรัตนตรัย/ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นวันที่ มีเหตุการณ์สำคัญทางพระพุทธศาสนา เกิดขึ้นพุทธศาสนิกชนจึงควรปฏิบัติตน	การรวมพลังทำงานเป็นทีม ปฏิบัติ และร่วมกิจกรรมตาม ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน อย่างเห็นคุณค่าและคำนึงถึงผลที่ อาจเกิดขึ้นต่อตนเอง ผู้อื่น และ สิ่งแวดล้อมในชุมชน	2	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			เพื่อระลึกถึงคุณของพระพุทธศาสนาด้วย การทำบุญ ฟังธรรมที่วัด การบูชาพระรัตนตรัยนิยมใช้ดอกไม้ ธูป เทียน เป็นเครื่องสักการบูชา เป็นพิธีกรรม สำคัญที่พุทธศาสนิกชนนิยมปฏิบัติ			
สอบกลางภาคเรียนที่ 1 ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ป.1/3 ส 1.2 ป.1/3					12	20
7	การเป็นพลเมืองดี	ส 2.1 ป.1/1, ป.1/2	1. สมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน 2. ความสามารถและความดีของตนและ ผู้อื่น/ การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมี ความสุขนั้น สมาชิกทุกคนในสังคมต้อง ปฏิบัติตนเป็นคนดี โดยเริ่มตั้งแต่การ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และโรงเรียน ซึ่งเป็นการปลูกฝังความมี ระเบียบวินัยและเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิต ต่อไปในอนาคตทุกคนมีความสามารถใน แต่ละด้านแตกต่างกันไป การใช้	การจัดการตนเอง ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ที่มีต่อ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ใช้ และยอมรับข้อตกลง กฎ กติกาที่ สร้างขึ้นร่วมกัน	3	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ความสามารถในด้านที่ตนมีอยู่เพื่อกระทำ ความดีจะส่งผลให้ตนเองเป็นผู้มีจิตใจที่ดี เป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข			
8	โครงสร้างและ บทบาท หน้าที่ของ สมาชิกในครอบครัว และโรงเรียน •	ส 2.2 ป.1/1, ป.1/2	1. โครงสร้างและความสัมพันธ์ของสมาชิก ในครอบครัว 2. โครงสร้างและความสัมพันธ์ของสมาชิก ในโรงเรียน 3. บทบาท หน้าที่และสิทธิของตนเองใน ครอบครัวและโรงเรียน/ โครงสร้างของครอบครัวประกอบด้วย สมาชิกภายในครอบครัวที่มีความเกี่ยวข้อง กันอย่างใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ ลูก ซึ่งทุก คนล้วนมีบทบาท หน้าที่แตกต่างกันไป โครงสร้างของโรงเรียนประกอบด้วย สมาชิกในโรงเรียน เช่น ครูใหญ่ อาจารย์ ใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ครู อาจารย์ นักเรียน และบุคคลอื่น ๆ ซึ่งแต่	การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ที่มีต่อ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ใช้ และยอมรับข้อตกลง กฎ กติกาที่ สร้างขึ้น	3	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ละคนมีบทบาท หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สมาชิกทุกคนในครอบครัวและโรงเรียน ล้วนมีบทบาท หน้าที่และสิทธิแตกต่างกัน ไป การปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่และ สิทธิที่ตนเองได้รับอย่างเหมาะสม จะทำ ให้ทุกคนอยู่ร่วมกันในครอบครัวและ โรงเรียนได้อย่างมีความสุข			
9	การมีส่วนร่วมตาม กระบวนการ ประชาธิปไตย	ส 2.2 ป.1/3	1. การมีส่วนร่วมในครอบครัวตาม กระบวนการประชาธิปไตย 2. การมีส่วนร่วมในโรงเรียนตาม กระบวนการประชาธิปไตย/ การมีส่วนร่วมตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรม ในครอบครัวและโรงเรียนโดยใช้ กระบวนการประชาธิปไตย เป็นการ ปลูกฝังและสร้างพื้นฐานการใช้ชีวิตตาม กระบวนการประชาธิปไตยเพื่อให้อยู่ ร่วมกันอย่างสงบสุข	การจัดการตนเอง สื่อสารด้วยท่าทีที่สุภาพ มีสติ เคารพพ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่ เคารพ ความแตกต่างระหว่างกัน เพื่ออยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุขในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ในฐานะเป็น พลเมืองไทย	2	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
สอบปลายภาคเรียนที่ 1 ตัวชี้วัดปลายทาง ส 2.2 ป.1/3					8	20
10	การใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อ สินค้าและบริการ อย่างคุ้มค่า	ส 3.1 ป.1/1 ส 3.1 ป.1/2	1. สินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน 2. การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน 3. การออมเงิน/ การดำรงชีวิตประจำวัน เราต้องใช้สินค้าและบริการซึ่งเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต การรู้จักใช้สินค้าและบริการอย่างรู้คุณค่า จะทำให้ได้รับประโยชน์ในการใช้มากที่สุด เงินมีความสำคัญในการใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิต การใช้เงินอย่างเหมาะสมกับรายได้ จะทำให้เงินเหลือเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็น การรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินและสะสมเงินที่เหลือใช้อยู่เสมอ จะทำให้ตนเองและครอบครัว มีเงินออมและความมั่นคง มีเงินไว้ใช้จ่ายในอนาคต	การจัดการตนเอง วางแผนการใช้จ่ายและออมเงินของตนเองอย่างเหมาะสมและมีวินัย และช่วยลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว	4	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
11	การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน	ส 3.1 ป.1/3	1. ความหมายและความสำคัญของทรัพยากร 2. ประเภทของทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 3. การใช้ทรัพยากรอย่างถูกต้อง ประหยัด และคุ้มค่า/ ทรัพยากรเป็นสิ่งที่มนุษย์นำมาใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีวิต ทรัพยากรบางชนิดเป็นสิ่งที่ใช้แล้วหมดไป การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คือ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด เพื่อให้มีทรัพยากรไว้ใช้ต่อไปในอนาคต	การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด คุ้มค่า และพอเพียง เพื่อลดค่าใช้จ่าย ใช้ของส่วนรวมอย่างระมัดระวัง ด้วยความตระหนัก ถึงผลกระทบของการใช้ทรัพยากรที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และโรงเรียน	2	
12	การทำงาน	ส 3.2 ป.1/1	1. ความหมายของการทำงาน 2. ประเภทของการทำงาน 3. ความสำคัญของการทำงาน /	การรวมพลังทำงานเป็นทีม รับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง มุ่งมั่นทำงานและทำกิจกรรมของตนเองและร่วมกับผู้อื่นได้สำเร็จ	2	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			การทำงานมีทั้งประเภทที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และประเภทที่ก่อให้เกิดรายได้โดยการได้รับเงินเป็นค่าตอบแทนจากการทำงาน การทำงานที่สุจริตและไม่ก่อให้เกิดโทษหรือผลกระทบต่อนักเรียน จะทำให้สังคมสงบสุขเกิดความเจริญก้าวหน้า	ตามข้อตกลง กฎ กติกา และแสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามคำชี้แนะ		
สอบกลางภาคเรียนที่ 2 ตัวชี้วัดปลายทาง ส 3.1 ป.1/2, ป.1/3					8	20
13	สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	ส 5.1 ป.1/1 ส 5.2 ป.1/1	1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ 2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น 3. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์/ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเราเรียกว่าสิ่งแวดล้อม มีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและพึ่งพาอาศัยสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา	การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และ วิทยาการอย่างยั่งยืน อธิบายสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเองและสิ่งรอบตัว มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมรอบตัว ใช้ สิ่งของอย่างประหยัด	3	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
14	การเปลี่ยนแปลงของ สภาพอากาศในรอบ วัน	ส 5.1 ป.1/4	1.กลางวัน กลางคืน 2.อุณหภูมิของอากาศในรอบวัน 3.ลม เมฆ ฝน 4. การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศใน รอบวันที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม/ สภาพอากาศเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติ ในรอบวันสภาพอากาศจะมี การเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของดวง อาทิตย์และส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของ มนุษย์	การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และ วิทยาการอย่างยั่งยืน ติดตาม คาดการณ์แนวโน้มการ เปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและ ภัยพิบัติ มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และรับมือกับ ภัยพิบัติในชุมชน	3	
15	สิ่งแวดล้อม	ส 5.2 ป.1/2 ส 5.2 ป.1/3	1. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่ รอบตัว 2. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม 3. การดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านและ ห้องเรียน/ สิ่งแวดล้อมรอบตัวล้วนมีความสัมพันธ์ ระหว่างกัน สิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติมีการ	การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และ วิทยาการอย่างยั่งยืน มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบและ ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ห้องเรียน โรงเรียน ด้วยความเข้าใจ ในความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งแวดล้อมกับชีวิตความเป็นอยู่ ของตนเองและส่วนรวม	3	

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สมรรถนะหลัก ระดับสมรรถนะ / พฤติกรรมบ่งชี้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การรู้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทำให้เรา ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เราสามารถมี ส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านและ ห้องเรียน เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงไป ในทางที่ดีได้โดยเริ่มจากเรื่องง่ายๆ ใกล้ตัว			
16	ความสัมพันธ์ของ ตำแหน่ง ระยะ ทิศ ในแผนผัง	ส 5.1 ป.1/2, ป.1/3	1.ตำแหน่ง ระยะ และทิศ 2. ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ และ ทิศ ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว 3. แผนผัง/ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวล้วนมีตำแหน่ง ระยะ และทิศ ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกัน แผนผังเป็นสิ่งที่แสดงรายละเอียดของ สิ่งต่าง ๆ โดยย่อขนาดลงในกระดาษและ ใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งต่าง ๆ	การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และ วิทยาการอย่างยั่งยืน ใช้แผนผัง แผนที่และรูปถ่ายในการ ระบุว่า ตนเองอยู่ ณ พื้นที่ใด ใน โรงเรียน ชุมชน ค้นหาสถานที่บน แผนที่ และอธิบายลักษณะ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในบ้าน ห้องเรียน โรงเรียน และลักษณะ ทางกายภาพในชุมชน	3	
สอบปลายภาคเรียนที่ 2 ตัวชี้วัดปลายทาง ส 5.2 ป.1/1, ป.1/3					12	20
รวม					80	100

- สีแดง คือ ตัวชี้วัดปลายทาง